

Kupują sztuczną inteligencję i tracą miliony

Wdrożenie sztucznej inteligencji w nieprzygotowanej na to firmie to prosta droga do przepalania budżetu i generowania groźnych ryzyk. Zanim zarząd zainwestuje w drogie narzędzia, kluczowe jest zbudowanie kompetencji zespołu oraz jasnych procedur bezpieczeństwa. Bez odpowiedniego przygotowania organizacji AI nie przyniesie żadnych zysków, stając się jedynie bezużytecznym wydatkiem.

Zanim narzędzia — edukacja

Sztuczna inteligencja miała przyspieszyć biznes, zwiększyć efektywność i stać się jednym z najważniejszych narzędzi rozwoju firm. W wielu organizacjach AI szybko trafiła do strategii, prezentacji zarządów i planów inwestycyjnych. Problem w tym, że samo wdrożenie narzędzi nie oznacza jeszcze gotowości do korzystania z nich w sposób bezpieczny, skuteczny i mierzalny.

Z analizy Massachusetts Institute of Technology wynika, że 95 na 100 wdrożeń AI w firmach nie przynosi żadnego mierzalnego zysku. Problem nie leży w słabej technologii, ale w organizacjach, które nie są na nią przygotowane: brakuje przeszkolonych ludzi, jasnych zasad, przeprojektowanych procesów i odpowiedzialności za sposób korzystania ze sztucznej inteligencji.

Na podobny problem zwraca uwagę Polski Instytut Kompetencji Przyszłości, który w artykule „7 błędów, przez które firmy tracą pieniądze na AI” wskazuje, że AI nie zawodzi dlatego, że technologia jest słaba. Zawodzi wtedy, gdy organizacja nie wie, jak ją wdrożyć, komu ma służyć i jak mierzyć efekty jej wykorzystania.

AI nie naprawi chaosu w organizacji

W wielu firmach decyzja o wdrożeniu AI zaczyna się od zakupu narzędzia. Pracownicy dostają dostęp do nowego systemu, ale nie otrzymują wystarczającego przygotowania do pracy z nim. Nie wiedzą, jakie dane mogą wprowadzać, jak oceniać odpowiedzi AI, kiedy zachować ostrożność ani w jakich procesach technologia rzeczywiście ma wspierać ich pracę.

To sprawia, że inwestycje w sztuczną inteligencję często zatrzymują się na poziomie testów, pojedynczych eksperymentów lub deklaracji. Według badania EY European AI Pulse aż 65 proc. prezesów uwzględnia AI w planach rozwoju, ale faktycznie w codziennej pracy korzysta z niej jedynie 17 proc. zespołów. Między strategiczną ambicją a codziennym wykorzystaniem technologii wciąż istnieje więc duża luka.

AI poza kontrolą

Gdy oficjalne wdrożenia grzęzną w strategiach, procedurach i pilotażach, pracownicy często biorą sprawy w swoje ręce. Coraz częściej korzystają z narzędzi takich jak ChatGPT, Midjourney czy inne rozwiązania AI poza wiedzą lub kontrolą działów IT. To zjawisko określane jest jako shadow AI.

Z jednej strony takie praktyki mogą realnie zwiększać produktywność. Z drugiej strony niosą poważne ryzyka: od wprowadzania poufnych danych do publicznych narzędzi, przez naruszenia regulacyjne, po błędne decyzje podejmowane na podstawie niezweryfikowanych odpowiedzi systemów AI.

Dlatego gotowość na sztuczną inteligencję nie oznacza wyłącznie dostępu do narzędzi. Oznacza także kulturę pracy, zasady bezpieczeństwa, odpowiedzialność, szkolenia i świadomość tego, gdzie AI może pomóc, a gdzie wymaga kontroli człowieka.

Gotowość zaczyna się od ludzi

W opinii Anny Kani, członkini Alliance Business Connect i prezeski Polskiego Instytutu Kompetencji Przyszłości (PIKP), do wdrażania AI w firmach trzeba podejść z głową. Kluczowe jest przygotowanie organizacji do zmiany — zarówno w obszarze wiedzy i kwalifikacji pracowników, jak i kultury organizacyjnej.

„Organizacja jest gotowa na AI nie wtedy, gdy kupi dostęp do nowoczesnych narzędzi, ale wtedy, gdy jej pracownicy potrafią świadomie z nich korzystać. To oznacza nie tylko znajomość możliwości sztucznej inteligencji, ale także jej ograniczeń, ryzyk, zasad ochrony danych i odpowiedzialnego podejmowania decyzji z wykorzystaniem AI” — wyjaśnia ekspertka od certyfikacji AI, Anna Kania, prezeska Polskiego Instytutu Kompetencji Przyszłości (PIKP).

Dlatego przygotowanie firmy do pracy ze sztuczną inteligencją nie może ograniczać się do decyzji o zakupie narzędzia. Równie ważne są zasady, procesy, odpowiedzialność i realne kompetencje osób, które będą z AI korzystać na co dzień.

Gotowość na AI to proces

Firmy, które chcą korzystać z AI, powinny zacząć od prostych pytań: do czego technologia ma służyć, kto będzie z niej korzystał, jakie dane mogą być przetwarzane, jak będzie mierzony efekt i kto ponosi odpowiedzialność za decyzje wspierane przez sztuczną inteligencję.

Bez takiego przygotowania AI może stać się kolejnym kosztem bez pokrycia w wynikach: drogim narzędziem, którego zespół nie używa, używa niewłaściwie albo wykorzystuje poza oficjalnymi zasadami organizacji. W takim scenariuszu firma nie tylko nie zyskuje przewagi, ale może narazić się na błędy, wycieki danych i problemy prawne.

„Dlatego jednym z najczęstszych błędów jest traktowanie rozwoju kompetencji jako jednorazowego szkolenia. Skuteczne przygotowanie organizacji wymaga programów dopasowanych do ról i zadań pracowników, opartych przede wszystkim na ćwiczeniach

praktycznych, a nie wyłącznie na teorii. Równie ważne jest potwierdzenie, że zdobyte umiejętności rzeczywiście zostały opanowane. Egzaminy i certyfikacja pozwalają zweryfikować kompetencje w obiektywny sposób i dają organizacji pewność, że inwestycja w rozwój pracowników przekłada się na realną gotowość do wykorzystania AI w codziennej pracy” — dodaje Anna Kania.

Technologia rozwija się szybciej niż kompetencje wielu organizacji. Dlatego wprowadzanie AI wymaga nie tylko inwestycji w narzędzia, ale przede wszystkim edukacji pracowników, przygotowania procesów, jasnych zasad i systematycznego potwierdzania kompetencji. Dopiero wtedy sztuczna inteligencja może realnie wspierać biznes, zamiast tworzyć kolejną warstwę ryzyka.

O organizacji

Alliance Business Connect to niezależna organizacja zrzeszająca przedsiębiorców, liderów i ekspertów z różnych sektorów gospodarki. Tworzy przestrzeń do współpracy między biznesem, administracją i środowiskami naukowymi, wspierając rozwój przedsiębiorczości w Polsce. ABC prowadzi działania rzecznicze, edukacyjne i analityczne, a także koordynuje prace Rady Ekspertów ABC, skupiającej specjalistów z dziedzin prawa, finansów, gospodarki i innowacji. Organizacja aktywnie monitoruje procesy legislacyjne, wpływa na kształt regulacji i wspiera MŚP w budowaniu konkurencyjności.

Kontakt dla mediów:

Alliance Business Connect,
biuro@alliancebc.pl